(NYT FRA)

HARE KRISHNA

Nr. 7, 23. årgang, august 2021 - Pris 35 kr.

MANGE GUDER ELLER ÉN?

SRI KRISHNA JANMASTAMI OG SRILA PRABHUPADAS VYASA-PUJA

Nyhedsblad for ISKCON i Danmark
Grundlægger-acarya Hans Guddommelige Nåde A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada

Sri Krishna Janmastami og Srila Prabhupadas vyasa-puja

Denne tid af året er traditionen tro den store årstid med fejring af Herren Balaramas fremkomstdag den 22. august, Sri Krishnas fremkomstdag (Sri Krishna Janmastami) den 30. august og Srila Prabhupadas vyasa-puja den 31. august.

Normalt ville vi have fremlagt et detaljeret program for alle dagene i dette blad, men det er desværre stadig ikke muligt at planlægge alt for mange detaljer mere end en uge eller to i forvejen. Selv om der lige nu bliver åbnet op for coronarestriktionerne, kan det ikke udelukkes, at der pludselig bliver lukket ned igen, hvis smitten spreder sig, som den igen gør det nogle steder i Europa her i skrivende stund. En ting, der dog ser ud til at være sikkert, er, at København vil have besøge af Ciranjiva Prabhu og hans hustru til Janmastami, hvilket utvivlsomt vil glæde alle jer, der kender dem.

Som det sker sommetider, er der blandt artiklerne i dette blad også, hvad der for de nogle af jer vil være en temmelig teknisk artikel om videnskab og intelligent design (se side 16). Vi er klar over, at nogle vil finde den vanskelig at læse, men vi mener alligevel, at det er vigtigt den slags artikler med mellemrum. Srila Prabhupada understregede vigtigheden af at bruge moderne videnskab og tale den moderne videnskabs sprog i etableringen af, at Gud faktisk findes som en videnskabelig kendsgerning. Vi er overbevist om, at det er i Srila Prabhupadas ånd og håber, at alle får noget ud af den slags artikler. Ld.

KALENDER

Søndag 1.8	ISKCON's stiftelse i New York
Onsdag 4.8	Ekadasi (faste fra korn og bønner for *Kamika Ekadasi*)
Torsdag 5.8	Bryd fasten mellem 5:22–10:37
Torsdag 12.8	Sri Raghunandana Thakuras bortgang Sri Vamsidasa Babajis bortgang
Onsdag 18.8	Ekadasi (faste fra korn og bønner for *Pavitropana Ekadasi*) Radha Govinda Jhulana Yatra begynder
Torsdag 19.8	Bryd fasten mellem 5:49–10:44 Srila Rupa Gosvamis bortgang Sri Gauridasa Panditas bortgang
Søndag 22.8	Jhulana Yatra slutter Herren Balaramas fremkomst (faste indtil middag)
Mandag 23.8	Srila Prabhupadas afrejse til USA
Mandag 30.8	Sri Krishna Janmastami: Herren Sri Krishnas fremkomst (faste indtil midnat)
Tirsdag 31.8	Nandotsava Srila Prabhupadas fremkomst
Torsdag 2.9	Ekadasi (faste fra korn og bønner for *Annada Ekadasi*)
Fredag 3.9	Bryd fasten mellem 10:26–10:51
Lørdag 11.9	Srimati Sita Thakurani, Sri Advaita Acaryas hustrus, fremkomst
Søndag 12.9	Lalita sasti
Tirsdag 14.9	Radhastami, Srimati Radharanis fremkomstdag.
Fredag 17.9	Ekadasi (*mahadvadasi*, faste fra korn og bønner for *Parsva Ekadasi*) Sri Vamana Dvadasi: Herren Vamanadevas fremkomst (faste til middag) Srila Jiva Gosvamis fremkomst
Lørdag 18.9	Bryd fasten mellem 6:47–10:57 Srila Bhaktivinoda Thakuras fremkomst
Søndag 19.9	Ananta Caturdasi Vrata Srila Haridasa Thakuras bortgang

INDHOLD

2 Kalender & redaktionelt
3 Srila Prabhupadas side
6 Janmastami og Vyasa-puja
8 Mange guder eller én?
12 Hvad er ulempen ved at være rig?
13 Et kald til åndeligt heltemod
15 Kan man måle intelligent design?
19 Hilsen fra en quinoa mark
20 En ny ven i Philadelphia
22 Brevkasse
23 Det sker

'Nyt fra Hare Krishna' udgives af Det Internationale Samfund for Krishna-bevidsthed (ISKCON) i Danmark, grundlægger-acarya A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada. - © Copyright 2021, alle rettigheder forbeholdes. - ISSN 1600-0153
Redaktion: Lalitanatha Dasa/Leif Asmark Jensen (ansvarshavende) lalitanatha@krishna.dk - Dandaniti Devi Dasi/Dorte Skou Jensen dandaniti@krishna.dk - Layout & webside: Ananta Sri Dasa/Anders Grønlund, mail@ananta.dk
Adresse: Holsteinborgvej 20, 1th., 2720 Vanløse Tlf.: 4073 6446/3132 3501 - Bankkonto: Den Danske Bank reg. 1551, konto 3534 125 119 - Alle indlæg, kommentarer, spørgsmål osv. er velkomne.

SRILA PRABHUPADAS SIDE

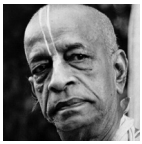

At praktisere yoga i Stridens Tidsalder: Overbevidsthed

af Srila Prabhupada

Målene for de moderne vestlige yoga-entusiaster er små ved siden af opnåelserne blandt Indiens ældgamle yogier, der ifølge historiske beretninger kunne blive mindre end atomer og lettere end luft og kunne rejse ved egen kraft til hvor som helst i universet. Trods det er disse superbedrifter ifølge Srila Prabhupada "kun et skridt på vejen." Hvordan den virkelige kulmination på menneskelig bevidsthed, overbevidsthed, kan opnås her og nu afsløres af Srila Prabhupada i en tale fra 1967.

Krishnabevidsthed er den højeste form for *yoga* og praktiseres af hengivne *yogier*. Det *yoga*-system, der bliver forklaret af Herren Krishna som standard-*yoga* i *Bhagavad-gita* og anbefales i Patanjalis instruktioner om *yoga*, er forskelligt fra den *hatha-yoga*, der bliver praktiseret nu til dags og generelt accepteres i Vesten.

Virkelig *yoga*-praksis betyder at beherske sanserne, og efter en sådan beherskelse er opnået, skal man koncentrere sindet på Narayana, en form af Guddommens Højeste Personlighed, Sri Krishna. Herren Krishna er den oprindelige Absolutte Personlighed eller Guddommen, og alle andre Visnu-former med fire hænder, der holder en konkylie, en lotus, en kølle og et hjul, er delvise ekspansioner af Krishna.

I *Bhagavad-gita* bliver vi anbefalet at meditere på Herrens form. For at træne sindets evne til koncentration skal man overholde reglerne og de regulerende principper for *brahmacarya* såsom at leve et liv med striks selvbeherskelse og cølibat. Ingen kan praktisere *yoga* i en overbefolket by med et liv med overforbrug, uhæmmet sexliv og en løssluppen tunge.

Vi har allerede anført, at *yoga* i praksis betyder at beherske sanserne, og første skridt i sansebeherskelse er at styre tungen. Man kan ikke give tungen lov til at indtage al mulig forbudt mad og drikke og på samme tid gøre fremskridt i sin *yoga*-praksis. Det er et sørgeligt faktum, at mange er på afveje. Uautoriserede såkaldte *yogier* er nu kommet til Vesten og udnytter folks interesse for *yoga*. Disse uautoriserede *yogier* tør offentligt påstå, at man kan drikke alkohol og samtidigt praktisere meditation.

For 5.000 år siden anbefalede Herren Krishna i samtalen i *Bhagavad-gita* sin ven Arjuna at praktisere *yoga*, men Arjuna var ærlig omkring sin manglende evner til at overholde *yogaens* strenge regler og regulative principper. Man bør være praktisk i alle aspekter af sine handlinger. Man må ikke spilde sin dyrebare tid på bare at udføre nogle gymnastiske tricks og kalde det *yoga*. Virkelig *yoga* er at lede efter den firarmede Oversjæl, der findes i hjertet, og altid se Ham i meditation. En meditation, der fortsætter på den måde, kaldes *samadhi*. Hvis man på trods af det har lyst til at meditere på noget tomt eller upersonligt, kræver det meget lang tid at opnå noget gennem *yoga*. Vi kan ikke koncentrere vores sind på noget tomt eller upersonligt. Virkelig *yoga*-praksis foregår, når man kan fastholde den firarmede Narayana, der befinder sig i alles hjerter.

Det siges, at man gennem meditation vil forstå, at Gud altid findes i hjertet, selv når man ikke ved det. Gud findes i hjertet på alle. Han findes ikke kun i hjertet på mennesker, men er også i hjertet på hunde og katte. *Bhagavad-gita* fastslår dette med erklæringen, at Isvara, den Højeste Hersker over verden, findes i hjertet på alle. Han findes ikke kun i alles hjerter, men også i atomet. Ingen steder er øde. Der findes ingen steder, hvor Herren ikke også findes.

Den form af Herren, der er til stede overalt, kaldes Paramatma. *Atma* er den individuelle sjæl, og Paramatma er den individuelle Oversjæl. Både *atma* og Paramatma er individuelle personer. Forskellen på dem er imidlertid, at *atma* eller sjælen kun er til stede på et bestemt sted, hvorimod Paramatma er til stede overalt.

I denne forbindelse er eksemplet med Solen virkelig godt. En individuel person kan befinde sig på ét sted, men selv om Solen også er et individuelt væsen, befinder den sig over hovedet på hver eneste individuel person. I *Bhagavad-gita* bliver det forklaret godt. Selv om alle væseners kvalitet inklusive Herrens er den samme, er Oversjælen alligevel forskellig fra den individuelle sjæl ved Sin kvantitative udbredelse. Herren eller Oversjælen kan ekspandere sig til millioner af forskellige former, og det kan den individuelle sjæl ikke.

Oversjælen, der findes i alles hjerter, er vidne til alle vores aktiviteter i fortid, nutid, og fremtid. I *Upanisaderne* står der, at Oversjælen er til stede sammen med den individuelle sjæl som ven og vidne. Som en ven er Han altid ivrig efter at få den individuelle sjæl med hjem, tilbage til Guddommen. Som vidne er det Ham, der skænker alle de velsignelser, der kommer som resultat af individets handlinger. Oversjælen giver den individuelle sjæl rig mulighed for at opnå, hvad end han ønsker. Men Han instruerer sin ven, så han før eller siden må opgive alle andre forpligtelser og ganske enkelt overgive sig til Gud, hvilket medfører evig glæde og et evigt liv, der er fuld af viden. Dette er den sidste instruktion i *Bhagavad-gita*, den mest autoritative og udbredte bog om alle former for *yoga*.

Det sidste ord i *Bhagavad-gita* er som angivet herover det sidste ord i *yoga*-perfektion. I *Bhagavad-gita* står der videre, at den person, der altid er absorberet i Krishnabevidsthed, er den bedste *yogi*. Men hvad er Krishnabevidsthed?

Ligesom den individuelle sjæl er til stede i hele kroppen gennem sin bevidsthed, er Oversjælen eller Paramatma til stede i hele skabelsen gennem Sin overbevidsthed. Denne overbevidsthed kan ikke efterlignes af den individuelle sjæl, der har en begrænset opfattelse. Jeg kan forstå, hvad der foregår inde i min afgrænsede krop, men jeg kan ikke mærke, hvad der foregår i en andens krop. Jeg er til stede i hele min krop gennem min bevidsthed, men jeg er ikke til stede i nogen andens krop gennem min bevidsthed. Men Oversjælen eller Paramatma, der findes inde i alle og er til stede overalt, er bevidst om alt, der eksisterer. Den teori, der påstår, at sjælen og Oversjælen er den samme, accepteres ikke, for den individuelle sjæls bevidsthed kan ikke være overbevidst. Denne overbevidsthed kan kun opnås ved at sammenflette den individuelle bevidsthed med overbevidstheden; og denne sammenfletningsproces kaldes overgivelse eller Krishnabevidsthed.

Fra *Bhagavad-gitas* visdom lærer vi meget tydeligt, at Arjuna i begyndelsen ikke ville kæmpe imod sine slægtninge, men efter at have forstået *Bhagavad-gita*, da han flettede sin bevidsthed sammen med Krishnas overbevidsthed, var hans bevidsthed Krishnabevidsthed. En person, der er i fuldkommen Krishnabevidsthed, handler efter Krishnas vilje, så Arjuna indvilligede i at kæmpe i slaget ved Kuruksetra.

I begyndelsen af Krishnabevidsthed bliver Herrens vilje modtaget via den åndelige mester som et transparent medie. Når man er tilpas trænet og handler underdanigt gennem tro og kærlighed til Krishna under den ægte åndelige mesters vejledning, bliver sammenfletningsprocessen stærkere og mere præcis. På dette niveau instruerer Krishna indefra. Udefra bliver den hengivne hjulpet af den åndelige mester, Krishnas ægte repræsentant, og indefra hjælper Herren den hengivne som *caitya-guru*, der er til stede i hjertet på alle.

Bare det at forstå, at Gud findes i hjertet på alle, er ikke i sig selv perfektion. Man må lære Gud at kende både ude- og indefra og så handle i Krishnabevidsthed. Dette er det højeste stadie af perfektion i den menneskelige livsform og det højeste niveau for alle former for *yoga*-systemer.

For en fuldkommen *yogi* er der otte former for toppræstationer:

1. Man kan blive mindre end et atom.
2. Man kan blive større end et bjerg.
3. Man kan blive lettere end luft.
4. Man kan blive tungere end nogen form for metal.
5. Man kan udrette enhver materiel handling, som man ønsker (f.eks. skabe en planet).
6. Man kan styre andre, ligesom Herren kan.
7. Man kan frit rejse hvorhen i (eller uden for) universet, man ønsker.
8. Man kan selv vælge, hvor og hvornår man vil dø, og tage fødsel igen, hvor end man ønsker.

Men når man når det højeste niveau af perfektion, hvor man får ordre fra Herren, er man over de niveauer af materielle præstationer, der blev nævnt ovenfor.

Den åndedrætsøvelse, der generelt praktiseres i *yoga*-systemet, er kun begyndelsen. Meditation på Oversjælen er bare et skridt videre. At opnå vidunderlig materiel succes er igen kun et skridt videre, men at få direkte kontakt til Oversjælen og tage imod ordre fra ham er det højeste niveau af perfektion.

Åndedrætsøvelserne og den meditation, der udføres i *yoga*, er meget svære at udføre i denne tid. De var svære selv for 5.000 år siden, for ellers ville Arjuna ikke have afvist Krishnas forslag. Denne tid kaldes Kali og er en fordømt tid. På nuværende tidspunkt lever gennemsnitspersonen et kort liv og er meget langsom til at forstå selvrealisering eller åndeligt liv. Folk er derfor for det meste uheldige, og hvis man bare er en lille smule interesseret i selvrealisering, bliver man snydt af alle mulige bedragere. Den eneste rigtige måde at realisere det mest perfekte niveau af *yoga* på er at følge de principper, der bliver forklaret i *Bhagavad-gita*, som de blev udført af Herren Caitanya Mahaprabhu. Det er den nemmeste og højeste perfektion af nogen form for *yoga*.

Herren Caitanya demonstrerede Krishnabevidst *yoga* ved ganske enkelt at synge Krishnas hellige navne, sådan som de nævnes i *Vedanta*, *Srimad-Bhagavatam* og mange andre *Puranaer*. De fleste indere følger denne type *yoga*, og i mange byer både i USA og andre lande bliver den gradvist også mere udbredt. Den er meget enkel og praktisk i vores tid, især for dem, der er seriøse med deres *yoga* og gerne vil se resultater. Der er ingen anden metode, der virker i denne tid.

Meditationsmetoden var ærlig talt kun mulig i den Gyldne Tid, Satya-yuga, for folk normalt levede i flere 100.000 år dengang.

Hvis man derimod vil opnå resultater med sine *yoga*-øvelser i vores nuværende tid, skal man prøve at synge Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Hare/ Hare Rama, Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare, og man vil direkte opleve, hvordan man gør fremskridt. Man bør selv kunne mærke, hvordan man laver fremskridt i *yoga*.

Bhagavad-gita beskriver denne måde at praktisere Krishnabevidsthed på som *raja-vidya*, kongen over al viden, *raja-guhyam*, den mest fortrolige metode til at realisere åndelig viden, *pavitram*, den mest rene af alt, der er rent, *su-sukham*, den mest utrolige glæde, og *avyayam*, uudtømmelig.

De, der er begyndt på denne utroligt ophøjede *bhaktiyoga*-praksis, hvor man gør hengiven tjeneste til Krishna i transcendental kærlighed, kan vidne om, hvordan de nyder den glade og nemme måde, den udføres på. *Yoga* betyder at beherske sanserne, og *bhakti-yoga* betyder at rense sanserne. Når sanserne bliver renset, er de også automatisk under kontrol. Man kan ikke stoppe sanserne på en kunstig måde, men hvis man renser sanserne, bliver de ikke blot afholdt fra dårlige vaner, men også engageret positivt i transcendental tjeneste til Herren.

Vi har ikke opfundet Krishnabevidsthed ved at sidde og spekulere. *Bhagavad-gita* har foreskrevet processen, der siger, at hvis vi tænker Krishna, synger Krishna, lever Krishna, spiser Krishna, taler Krishna og finder håb og støtte i Krishna, vender vi med garanti tilbage til Krishna. Det er grundlaget for Krishnabevidsthed.

SRI KRISHNA JANMASTAMI OG SRILA PRABHUPADAS VYASA-PUJA 2021

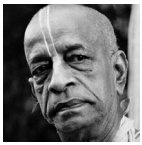

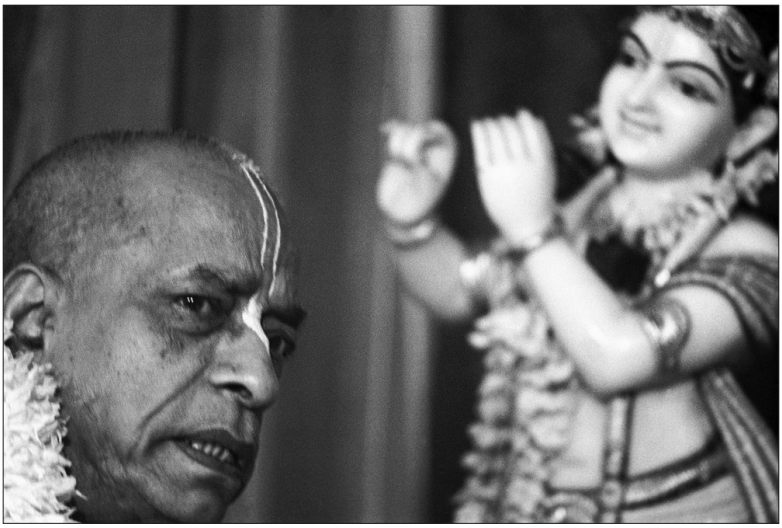

Mandag den 30. august 2021 er det igen Sri Krishna Janmastami, Herren Sri Krishnas fremkomstdag, og dagen efter er det Srila Prabhupadas *vyasa-puja*. I år er det 125 år siden, at Srila Prabhupada fødtes i 1896 i Calcutta, et jubilæum, der markeres over hele verden. I Indien foregår det fra højeste officielle niveau, hvor den indiske regering har udstedt en særlig erindringsmønt til ære for Srila Prabhupada.

Sri Krishna og Srila Prabhupada hænger uløseligt sammen, så symbolikken i at fejre dem samtidigt er slående. I hvert fald i Vesten kender de fleste af os kun til Krishna via Srila Prabhupada. Var Srila Prabhupada ikke blevet født for 125 år siden, og var han for 56 år siden i 1965 ikke rejst til Vesten for efterfølgende egenhændigt over det næste årti at starte et internationalt samfund af hengivne af Krishna og gøre Krishna og Hare Krishna-*mantraet* kendt over hele verden, ville det alt sammen have været ukendt for de fleste af os.

Nu er Herren Sri Krishna selvfølgelig kendt af alle i Indien, og Sri Krishna Janmastami, festlighederne omkring Hans årlige fremkomstdag, har i årtusinder været en af Indien og alle hinduers store dage. Men bortset fra rene *vaisnavaer* har der alligevel altid blandt såkaldte hinduer været mange, der egentlig ikke var klar over Sri Krishnas virkelige identitet som Guddommens Højeste Personlighed, men set Ham som 'en blandt flere guder' eller som 'en inkarnation af Visnu' osv. Takket være Srila Prabhupada og ISKCON's omfattende arbejde verden over, i særdeleshed i Indien, forstår flere og flere nu, hvem Krishna i virkeligheden er og har taget Hans ord til sig i form af især *Bhagavad-gita*.

Det er interessant at bemærke, at når Srila Prabhupada selv talte på Sri Krishna Janmastami, ville han ikke så meget fortælle 'historier' fra Krishnas liv. Han ville snarere fremhæve Krishnas identitet og Hans mission med at komme til denne verden. Sri Krishna er Guddommens Højeste Personlighed, der er årsagen bag alle manifestationer, åndelige såvel som materielle, og vores identitet er som Hans små evige, uadskillelige dele, der for altid er både ét med og forskellige fra Ham. Prabhupada ville fremhæve, at Krishna er *purusa*, den Højeste Nyder, mens vi er *prakrti*, energi og dermed underordnet Ham. Sri Krishna kommer med mellemrum til denne verden, sådan som Han gjorde det for nu over 5.000 år siden for at appellere til os betingede sjæle, der forsøger at nyde uafhængigt af Ham i denne materielle verden. Sri Krishna kommer for at fortælle, at ingen sjæle kan blive lykke-

lige ved at imitere Ham som *purusa*, nyderen, men kun ved at være *prakrti*, en underordnet energi, der finder lykke i at give Ham lykke.

Således sagde Srila Prabhupada følgende den 11. august 1974 på Sri Krishna Janmastami i Krishnas evigt hellige fødeby Vrindavana:

"I dag er det Krishnas fødselsdag. Han nedstiger for at instruere os. *Paritranaya sadhunam vinasaya ca duskrtam* [*Bg*. 4.8]. Krishna nedstiger Selv … *Yada yada hi dharmasya glanir bhavati bharata* [*Bg*. 4.7]. Dette er *dharmasya glanih*. Hvad er det? Når vi glemmer Krishna og forsøge at blive herre over verden. Dette er *dharmasya glanih*. Når vi vil være Krishnas herre, er det *dharmasya glanih*. Så Krishna nedstiger Selv. I dag er den lykkebringende dag, hvor Krishna kom Selv for at dræbe Kamsa og befri Vasudeva. … Vasudeva, Hans far, var arresteret og sat i fængsel. [Krishna kom] for at befri ham fra fængslet og for at dræbe Kamsa…*Raksasika*-filosofien er "Hvordan kan vi dræbe Krishna, hvordan kan vi blive Gudløse?" Kamsa planlagde at dræbe Krishna. Det er Kamsa og dæmonernes plan. Men Krishna kommer for at dræbe dæmonerne og beskytte de hengivne. *Paritranaya sadhunam vinasaya ca duskrtam* [*Bg*. 4.8]. Han er dog venlig både mod dæmonerne og de hengivne. Enhver, der bliver dræbt af Krishna, bliver også befriet, for slet ikke at tale om de hengivne.

Lad os her på Krishnas fremkomstdag søge beskyttelse ved Krishnas lotusfødder. Da kan vi krydse over denne illusoriske energis hav … Denne verden er så farlig. Der står skrevet, *padam padam yad vipadam*. For hvert skridt er der fare. Men hvis vi søger tilflugt ved Muraris lotusfødder, under hvilke hele den kosmiske manifestation hviler, kan vi krydse over med lethed …

Det er formålet med denne Krishnabevidsthedsbevægelse. Vi beder de forvirrede levende væsener, der har glemt Krishna, om at genoplive deres Krishnabevidsthed og træner dem, så de kan blive reddet fra at blive overrumplet af den materielle natur. Dette er Krishnabevidsthedsbevægelsen. Det er det største humanitære velfærdsarbejde for menneskesamfundet. Tag det seriøst og vær lykkelige."

Srila Prabhupadas erindringsmønt

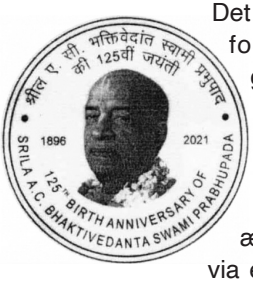

Det Internationale Samfund for Krishnabevidstheds grundlægger-*acarya*, Hans Guddommelige Nåde A. C. Bhaktivedanta Swami Srila Prabhupada, vil blive æret af Indiens regering via en særlig udstedelse af en 125 rupi erindringsmønt i anledning af hans 125 årsdag den 31. august 2021. Denne æresbevisning ligger i forlængelse af udstedelsen af et særligt frimærke med hans billede og navn på i 1996, 100-året for hans fødsel.

Udstedelsen viser, i hvor voksende grad Srila Prabhupada bliver respekteret på højeste niveau i Indien, om ikke andet, så som Indiens førende kulturelle og åndelige ambassadør til verden, men også blandt flere og flere som Indiens største åndelige mester og den usædvanlige *vaisnava* og selvrealiserede sjæl, han var.

Mønten forventes at være klar ved Srila Prabhupadas 125. *vyasa-puja* (fødselsdag) den 1. september 2021 (selv om dagen falder i Danmark den 31. august), en dag, der altid fejres dagen efter Sri Krishna Janmastami, Herren Krishnas fremkomstdag. En brochure om Srila Prabhupadas bidrag og bedrifter vil ledsage hver mønt i en særlig erindringsæske. Mønten vil bestå af 50% sølv og 40% kobber.

Fristen for bestilling af mønten var den 31. juli, så det er sikkert for sent for de fleste at bestille den, når dette læses. Er man heldig, har man allerede bestilt den, ellers kan man eventuelt købe et eksemplar fra andre, der har bestilt flere eksemplarer. Den rå pris for mønten er 56 euro. Derudover kommer endnu ikke fastsatte omkostninger til fragt, told mm.

MANGE GUDER ELLER ÉN?

Fem fremtrædende guddomme og deres universelle betydning

af Satyaraja Dasa - oversat af Christopher Thuesen

Er Krishnabevidsthed polyteistisk? En gennemgang af pancopasana giver et klart svar og en dybere forståelse af religion som helhed.

Ved første øjekast kan vaisnavisme virke polyteistisk pga. de mange guder i den vediske gudekreds. Skraber vi dog blot en smule i overfladen, ser vi, at der er flere lag til denne såkaldte polyteisme.

Den monoteistiske forestilling om, at der kun findes én Gud, forbindes som regel med de abrahamiske religioner (jødedom, kristendom og islam), men monoteisme er ikke begrænset dertil. Det første, der derfor må indrømmes, er, at monoteisme er mere udbredt, end de fleste tror.

Grundet monoteismens association med abrahamiske religioner anskues den ofte som værende i opposition til panteistiske og polyteistiske opfattelser. Det er dog ikke så simpelt. Faktisk overlapper monoteisme med indisk monisme, dvs. idéen om, at alting på sin vis er Gud. Gængse monoteistiske religioner inkluderer sommetider også flere "guder". For eksempel ser visse kristne grupperinger Gud som Treenigheden, dvs. tre evige personer – Faderen, Sønnen og Helligånden. På denne måde overlapper panteisme og polyteisme monoteisme og omvendt.

Ja, den følgende vediske aforisme anbefales sommetider som meditation for den, der ønsker at forstå sådanne højere virkeligheder: "Sandheden er én, selv om de vise omtaler den på forskellig vis." (Rg Veda 1.164.46) Dette vers fra et af verdens ældste religiøse skrifter giver en antydning af diversiteten og mystikken i Krishnabevidsthed. Siden dets fokus er "den ene og de mange", inkluderer det både monoteistiske og polyteistiske opfattelser og burde derfor analyseres i forbindelse med vores undersøgelse. Forud for dette vers kan man observere, at Rg Veda først hylder en eksotisk forsamling af guder, og kun efterfølgende bliver vi fortalt, at Gud eller sandheden i sidste ende er Én, selv om den kendes på forskellige måder. Hvad skal dette betyde? Det peger på en monoteistisk Gudsopfattelse, men hvad ellers? Og hvordan relaterer det til vaisnava-traditionen med dens mange guder og gudinder?

Folk ved, at tilhængere af indiske religioner tror på mange guddomme – Brahma, Visnu, Siva, Durga osv., og på grund af dette anses traditionen oftest som værende polyteistisk. Samtidigt anerkendes eksistensen af den ene, suveræne Gud, der er kendt som Bhagavan (Guddommens Højeste Personlighed), Paramatma (Oversjælen), Paramesvara (Den Højeste Herre) osv. Krishnabevidsthedsfilosofien postulerer, at Gud er Én, men at Han også er mange. Gud åbenbarer Sig Selv i utallige former og skikkelser og ekspanderer sig yderligere til laverestående guddomme, ja sågar til selve den fænomenale verden.

Dette hierarki af guddommelige manifestationer, af åndelig forskellighed i modsætning til enhed, negligeres ofte blandt vestlige akademikere og selv inden for moderne hinduisme, hvor det generelt læres, at alle disse manifestationer er den samme, og at de på en eller anden vis smelter sammen til en højere virkelighed.

Når vesterlændinge præsenteres for Krishnabevidsthed eller såkaldt hinduisme med dens mange "guder", vil de som regel have en forudindtaget opfattelse af polyteisme i kulturerne uden for den abrahamiske sfære.

Opfattelsen af Én Suveræn Guddom virker meget fjern, og at finde fælles fodfæste anses for nær umuligt. Hvad de fleste folk ikke ved, er, at de forskellige religiøse traditioner i verden kan inddeles i fem kategorier af pancopasana, tilbedelsen af fem slags guder: Durga, Surya, Ganesa, Siva og Visnu. Disse fem repræsenterer resten, som der er millioner af. Det er dette hierarki, vi vil udforske i resten af artiklen.

Fem primære guder

De fem primære guder i pancopasana og deres utallige variationer kan anskues på tre måder. Den første er, at de forskellige guder er forskellige udtryksformer for Én absolut sandhed og assisterer i administrationen af universets gang. Den anden er, at de er separate væsner med kosmisk ansvar. Den tredje er som nævnt ovenfor, at de også repræsenterer kategorier af religiøs adfærd i forhold til specifikke niveauer af åndelig erkendelse.

Denne tredje, mindre kendte opfattelse var en indsigt af Srila Bhaktivinoda Thakura (1838-1914), den store vaisnava-reformator i det nittende århundrede.(1) Hans syn på indisk polyteisme og dens forbindelse til de mere velkendte monoteistiske traditioner er tankevækkende.

Ifølge Srila Bhaktivinoda er den indledende søgen efter ånd, Brahman, en slags sakta-dharma (tilbedelse af sakti, energien eller kraften), for den anser naturen for guddommelig. For saktaen er der "mere mellem himmel og jord." Moder Natur er et levende væsen, der er udstyret med en sjæl. I sin simpleste form består sakta-dharma af tilbedelse af prakrti, den materielle natur, men kan udvikles til en more sofistikeret form for Durga-tilbedelse, hvilket har fundet sted i Indien i umindelige tider. Ikke desto mindre er det en uudviklet form for åndelig bevidsthed, og dens praktiserende spiser ofte kød og udfører andre primitive materielle aktiviteter. Det er en begyndelse, en gryende åndelig erkendelse.

Srila Bhaktivinoda skriver: "Sakti-praktiseringen kan bane vej for menneskets første transcendentale aspirationer. Folk, der er opslugt af sansenydelse og apatiske over for at søge den Absolutte Sandhed, kan blive interesseret i en saktas gøren og laden og på denne måde drages nærmere til det højeste mål i livet." Når ens åndelige tilbøjelighed modnes, vil man forstå, at der er varme i centrum for alt, vi ser, føler, smager, berører og lugter. Solen (Surya) er livgivende og nærer os med sin varme og sit lys. Vores fordøjelsessystem er en slags ild, der tilfører vores krop energi, hvilket tillader os at bevæge os rundt i verden. Det er saura-dharma. Srila Bhaktivinoda skriver: "Når Gudsbevidstheden bliver stærkere, vil opfattelsen af, at ild er den fremherskende kraft, der driver alle aktiviteter i den materielle verden, opstå, og man vil blive ophøjet til stadie nr. to: tilbedelsen af kilden til al varme, Solen (Suryadeva)."

Næste skridt er at erkende, at selv om denne energi er fantastisk, er den stadig blot et produkt samt understøttet af den materielle verden. Bhaktivinoda Thakura kalder denne højere erkendelse ganapatya-dharma, hvor man erkender, at de levende væsener i sig selv er nøglen til endnu højere åndelige tilstande. På dette stadie vil en bevidsthed udvikles om, at levende væsener er vigtigere end upersonlig energi, og guder såsom Ganesa vil blive ens tilbedelsesobjekt. En sådan erkendelse manifesterer sig ofte som de første spæde skridt på humanismens vej.

Udvikles denne bevidsthed yderligere, vil man indse, at mennesket er kulminationen på den åndelige evolution. Som Srila Bhaktivinoda skriver "Det fjerde stadie er tilbedelsen af ren menneskelig bevidsthed i form af Siva – saiva-dharma." På dette niveau leder man efter en stærk personlighed, en mere menneskelig guddom, man kan identificere sig med. Tanken om at blive ét med denne guddommelige skikkelse virker tillokkende, og åndeligheden består af "enheds-erkendelse" – at se sig selv som ét med alt, der er, og med den Højeste. På denne måde præsenterer saiva-dharma en slags ikke-teistisk åndelighed, ofte med fokus på monisme eller sågar "udvidet humanisme", dog med klare åndelige undertoner. Derved tilbyder saiva-dharma et indblik i det Guddommeliges faktiske natur.

Vi er dog endnu ikke nået til tops. Srila Bhaktivinoda løfter sløret for kulminationen på den åndelige søgen: "Ved at komme til det femte stadie vil en individuel gnist af bevidsthed – jivaen (sjælen) – tjene Guddommens Højeste Personlighed. Dette niveau kaldes vaisnava-dharma eller vaisnavisme."

Han beskriver, at alle verdens store religioner kan inddeles i disse fem kategorier, og dette er, hvad pancopasana eller tilbedelsen af diverse "hinduguder" i virkeligheden drejer sig om.

Eksempler fra rundt omkring i verden

Panteisme, shamanisme, neopaganisme, gaianisme, shintoisme, gudindetilbedelse og de fleste folkereligioner tilhører sakta-dharma, for sådanne traditioner tilbeder det guddommelige i naturen.

Soltilbedelse og forskellige andre former for saura-dharma var fremtrædende i mange oldtidskulturer, f.eks. i Indien og Egypten, og er det stadig. De tidligste gudeskikkelser, der er associeret med Solen, er Surya, Wadjet, Sekhmet, Hathor, Bast, Bat og Menhit. Aztekerne i Mexico og visse stammer i Afrika gjorde soltilbedelse verdenskendt.

Ganesa-tilbedelse er niveauet midt imellem, da den ikke er lige så elementær som sakta-dharma eller saura-dharma, men heller ikke endnu fuldbyrdet teisme. Dette stadie af erkendelse er også at finde overalt i verden, ofte i form af humanisme, hvor en gnist af guddommelighed skimtes i ens medmennesker. Det er frøet til åndelig bevidsthed og opnår ifølge Bhaktivinoda Thakura sin mest modne form i religioner såsom buddhisme og jainisme, for de er beslægtet med saiva-dharma og lægger vægt på mentalt velvære og humanisme sammen med en slags filosofisk monisme.

Jødedom, kristendom og islam minder om vaisnavisme, forklarer Srila Bhaktivinoda, siden tilbedelsen af Guddommens Højeste Personlighed er central i disse traditioner.

Srila Bhaktivinoda er dog hurtig til at pointere, at der er en "verdslig" vaisnavisme og en "åndelig" vaisnavisme. Den første kaldes bharavahi ("de, der bærer byrden af ydre ritualer"), og den anden kaldes saragrahi ("de, der drikker essensen"). Det er naturligvis denne anden form for vaisnavisme, der hyldes som kulminationen på den religiøse stræben. Den første er blot en variant af hinduisme på linje med andre sekteriske religioner. Saragrahi-vaisnavisme er sjælens evige aktivitet og den sande åndelige videnskab, og det er denne, de store åndelige mestre igennem tiden har opmuntret hengivne til at følge.

Modenhed i Krishnabevidsthed

Srila Bhaktivinoda Thakura opsummerer pancopasana således: ”Derfor er de, der blot er forbløffede over Herrens skabelse uden nogen faktisk viden om Herren, kendte som saktaer, tilbedere af de mægtige energier. Moderne videnskabsmænd er også betagede af naturfænomenerne, og derfor er de også en form for saktaer. Disse primitive folk vil gradvist blive til sauriyaer (tilbedere af solguden) eller ganapatyaer (tilbedere af janata janardana eller daridra-narayana osv. i form af Ganapati) og dernæst stige til niveauet af at tilbede Herren Siva i jagten på den evigt eksisterende sjæl og dens enhed med herren. Efterfølgende kan man forfremmes til niveauet af at tilbede Herren Visnu, Oversjælen, hvis højeste form er Herren Krishna.

For at belyse Krishnas suverænitet og halvgudernes sekundære status forfattede Herren Brahma, der skabte det materielle kosmos på vegne af Herren Visnu, værket ved navn Brahma-samhita. Gaudiya-vaisnava-acaryaen Bhaktisiddhanta Sarasvati Thakura, Srila Bhaktivinoda Thakuras søn, skriver i sin kommentar til dette storslåede værk:

”Brahma-samhita forkaster pancopasana. . .. Visnu-tilbedelsen, som man finder i pancopasana, behager ikke Visnu. Det er vranglære og yderst upassende. . .. Tilbedelsen af Visnu som en af de fem guddomme sidestiller Guddommens Højeste Personlighed, der er uden sidestykke, med de andre guddomme, og [i det system] er Hans Nåde blot én blandt flere guddomme, hvilket er en alvorlig åndelig forseelse … Det er alle jivaers evige pligt at tjene Krishna, Herren over alle herrer. Alle andre guddomme er hans undersåtter. Deres job er udelukkende at adlyde Hans befalinger. De, der anser guddommene som forskellige navne på samt forme af Visnu i stedet for at se dem som Hans tjenere, vil aldrig opnå befrielse. Fem slokaer [vers] i Brahma-samhita har beskrevet de fem guddomme således. . ..: 1) ”Jeg (Brahma) tilbeder den oprindelige Herre, Govinda [Krishna], i overensstemmelse med hvis befaling, solguden [Surya], planeternes konge og verdenens øje, udfører sin pligt ved at bestige tidens hjul. 2) Jeg tilbeder den oprindelige Herre, Govinda, hvis lotusfødder altid hviler på Ganesas hoved, så han [Ganesa] kan opnå styrken til at udslette alle forhindringer i de tre verdener. 3) Jeg tilbeder den oprindelige Herre, Govinda, i overensstemmelse med hvis vilje Durga, Hans ydre energi, udfører sin funktion som denne verdens skabende, vedligeholdende og ødelæggende repræsentant. 4) Jeg tilbeder den oprindelige Herre, Govinda, der forvandler Sig Selv til Sambhu [Siva] for at udføre ødelæggelsesarbejdet, ligesom mælk forvandles til yoghurt, der hverken er det samme som eller forskellig fra mælk. 5) Jeg tilbeder den oprindelige Herre, Govinda, der manifesterer Sig Selv som Visnu, på samme måde, som et stearinlys videreformidler sit lys til et andet stearinlys, der, selv om det eksisterer separat, er af samme kvalitet som det første.”(2)

De mange guder, der er associeret med Krishnabevidsthed, er individuelle levende væsener. De er kosmiske forvaltere, og de har en tilgængelig, lavpraktisk funktion som repræsentanter for universelle religiøse kategorier. Gennem Bhaktivinoda Thakuras lup giver de en hierarkisk forståelse af, hvordan man gradvist udvikler sin bevidsthed fra begyndelsen af åndelig opvågnen til perfektion i åndeligt liv.

NOTER

1. Alle citater fra Srila Bhaktivinoda Thakura i denne artikel er fra essayet ”Sri Bhagavata Dharma Vichar.” Idéerne dukkede op for første gang i hans bog Sri Krishna-samhita (Calcutta: Isvarchandra Basu, 1870, s. 7-8).

2. Srila Bhaktisiddhanta Sarasvati citerer her sin egen kommentar til Brahma-samhita, imens han svarer på spørgsmål fra Pandit Syamasundar Cakravarty, en leder inden for Indiens løsrivelsesbevægelse. Udvekslingen fandt sted i The Harmonist.

HVAD ER ULEMPEN VED AT VÆRE RIG?

af Jahnu Dasa

Da jeg var dreng, plejede folk at sige: ”Hellere fattig og rask end rig og syg.” Det oversatte min mor til: ”Hellere rig og rask end syg og fattig.”

Bortset fra det ser jeg ingen ulempe ved at være rig. Alting bliver meget lettere, når man har penge nok.

Man bliver dog ikke mere lykkelig af at være rig. Faktisk kan man godt blive deprimeret af at være rig, når man opdager, at det alligevel ikke var lykken at være rig. Det er dog ikke rigdom i sig selv, der gør én deprimeret, men snarere manglen på åndelig viden.

Grunden til, at flere mennesker end nogensinde før i verdenshistorien er deprimerede og frustrerede, grunden til, at lykkepiller sælger som aldrig før, er udelukkende mangel på åndelig viden blandt den generelle menneskemasse.

Det er nemlig sådan, at folk i den moderne Coca-cola-kultur bliver indoktrineret til at tro på, at sansenydelse vil skabe lykke for dem. Sansenydelse er så sandelig den eneste form for glæde, befolkningen uddannes i.

Lad os analysere, hvad kropslig glæde egentlig går ud på. Sex anses af de fleste mennesker for den højeste nydelse i verden. Men sexlyst og sexnydelse er blot fravær af den grundlæggende lidelse, nemlig at være foruden sex. Det er en lidelse at leve i tvunget cølibat. Det kan enhver, der har nået puberteten, vidne om. Eller det at spise. At spise regnes for en stor nydelse i livet. Men i virkeligheden forsøger man blot at undslippe den lidelse, det er at sulte. Folk fra den vestlige kultur kender ikke til den lidelse, men det er en stor lidelse at sulte, og mange mennesker i verden oplever den.

Og sådan er det med det meste af den nydelse, vi søger og oplever. At spise, sove, parre sig og forsvare sig er de fire aktiviteter, der deles af alle levende væsener. Det er fire drifter, mennesket deler med de lavere arter. I den moderne civilisation er det blevet gjort til livets ypperste mål at opfylde disse fire basale drifter.

De er blevet gjort til livets standard for glæde og nydelse. Hvad laver vi sammen med vores familie og venner? Vi spiser, sover, parrer os og forsvarer os. Hele civilisationen kører rundt om disse fire principper. Det er en dyrisk civilisation.

En menneskelig civilisation kører efter helt andre principper. Som menneske forventes man at have en højere standard end dyrene. Man forventes at have et højere mål i livet end blot at haste efter basale, kropslige drifter. I den moderne Coca-cola-kultur har man lavet hele industrier ud af at opfylde disse fire behov. Hele industrier producerer våben, knive, gafler, glas, servietter, tallerkener, senge, madrasser, puder, dyner osv. Alt sammen for at spise, sove og forsvare sig. Sexindustrien er også et kæmpemæssigt globalt foretagende. Den vestlige verden overforbruger naturens ressourcer. Det er en grådig kultur, der smadrer hele planeten.

Hvor om alting er, så er den glæde, der kan erfares ved at overgive sig til Krishnas nydelse, så langt højere end den nydelse, man kan få ud af kroppens sanser. Selv sex med de skønneste kvinder forekommer som glasskår i sammenligning.

Og hvis skyld er det, at kulturen kører på basale, dyriske principper? Ateismen. Ateismen reducerer mennesket til et dyr. Men den menneskelige livsform er en enestående chance for selvet til at erkende sin virkelige, evige identitet. Det kan sjælen ikke i nogen anden livsform. Der har den blot travlt med at spise, sove, parre sig og forsvare sig. Den menneskelige livsform er spild af tid for sjælen, hvis den ikke udnyttes til at lære at elske Krishna.

”Både dyr og mennesker deler fire handlinger – at spise, sove, parre sig og forsvare sig. Menneskets særlige egenskab er dets evne til at engagere sig i åndeligt liv. Derfor er mennesker uden åndeligt liv på niveau med dyr.” --Hitopadesa

ET KALD TIL ÅNDELIGT HELTEMOD

af Caitanya Carana Dasa - Oversat af Jesper Frydenlund

Ligesom Ravana i Ramayana har dagens filmhelte og heltinder en fatal fejl.

Ramayana er en ældgammel vedisk saga med handling, romantik, visdom og eventyr. En saga, der har inspireret en fjerdedel af verdens befolkning i årtusinder. En saga, der skildrer en fortid, hvor væsener af himmelsk magt, både guddommelige og dæmoniske, interagerede i vores jordiske rige. En saga om kampen mellem godt og ondt. En saga, hvor Gud nedstiger og underviser i dyd, retfærdighed og åndelighed ved Sit enestående personlige eksempel.

På trods af *Ramayanas* historiske ælde er dens grundlæggende historie som i en typisk film. Den har en helt, en heltinde og en skurk, der lyster efter heltinden, og den fortæller om en spændende konfrontation mellem helten og skurken, der kulminerer i skurkens død og genforeningen af helten og heltinden. Men der er en afgørende forskel mellem *Ramayana* og en moderne film. I film er helten, heltinden og skurken faktisk alle skurke.

Hvorfor? Mange mennesker tænker på en skurk som en person, der nyder ved at udnytte og skade andre. Selv om det ikke er forkert, er denne opfattelse af det onde ufuldstændig og naiv, da den ser bort fra en grundlæggende virkelighed, nemlig vores suveræne, ansvarlige og kærlige fader, Gud. Mange af os fik aldrig den åndelige uddannelse, der var nødvendig for at forstå, at det er Gud, der uselvisk giver os vores daglige mad. Det er rigtigt, at vi er nødt til at arbejde hårdt for at tjene til livets ophold, men vores indsats er sekundær. Det er ligesom fugles hårde arbejde, når de søger efter korn. Uden at Gud gav kornene gennem naturen, ville deres søgen være forgæves, uanset hvor omhyggelig den måtte være.

På tilsvarende måde ville vi uden Guds mirakuløse fotosyntesemekanisme, der forvandler ”mudder til mango” (en bedrift, der langt overgår den bedste videnskabsmand og den nyeste computer), aldrig have noget mad, uanset hvor meget vi arbejdede. Alle vores andre fornødenheder som varme, lys, luft, vand og sundhed bliver ligeledes hovedsageligt opfyldt ved et guddommeligt arrangement og kun sekundært gennem menneskelig bestræbelse.

Desværre fylder vores medier, kultur og uddannelse os med så mange materialistiske

tillokkelser, at vi bliver blinde over for det faktum, at vi er afhængige af Gud og forpligtede over for Ham. Frygt for Gud er begyndelsen på visdom, ligesom en sund frygt for en kærlig fader er nødvendig for et uartigt, rastløst barn for at blive disciplineret og ansvarligt. Og kærlighed til Gud er kulminationen på visdom, ligesom taknemmelighed og kærlighed til en godgørende fader viser modenheden hos et stort barn.

Desværre befordrer vores samfund hverken kærlighed til eller frygt for Gud, men glamouriserer gudløs, egoistisk materialisme i stedet. Derfor er mange mennesker i dag meget selviske i deres forhold til Gud. De giver ikke engang et øjeblik til den person, der har givet dem hele deres liv. Hvis en søn i en familie ikke bryder sig om sin far, der er hans forbindelse til hans brødre, vil han også snart stoppe med at vise omsorg for dem. Faktisk kan han endda blive ondsindet over for dem, for de bliver hans konkurrenter til arven. På samme måde er selviskhed over for Gud oprindelsen til alt ondt. Vi har alle sået det onde frø i vores egne hjerter og tvangsfodrer nu hinanden de bitre frugter såsom terrorisme, korruption, kriminalitet og udnyttelse, der alle udspringer af kampen imellem os om verdens ressourcer, der er Guds arv til os.

Guddommelige helte

Ramayana giver os et glimt af heltemod og skurkagtighed, af uselvisk kærlighed og egoistisk begær. Herren Rama og hans gemalinde, Sita, er den evige helt og heltinde. Hanuman, den Gudfrygtige helt, personificerer tendensen til uselvisk at hjælpe Herren i Hans guddommelige kærlighed, mens Ravana, den gudløse skurk, personificerer tendensen til selvisk at tilrane sig Herrens ejendom for sin egen lysts skyld. Den gudfrygtige helt stræber efter at nyde med Gud, mens den gudløse skurk ønsker at nyde som Gud.

På den anden side har alle hovedpersonerne i en typisk film – helten, heltinden og skurken – den samme ondskabsfulde mentalitet, nemlig at ville nyde uden at bekymre sig om Gud. I helten og heltinden maskeres denne mentalitet af romantik, mens skurken udtrykker den uden forbehold. Men de er alle Ravana. Forskellen er blot som nuancerne i gråt.

Vores egoistiske forsøg på at efterligne helte og heltinder, enten i film eller i det virkelige liv, er i sig selv onde og antænder og stimulerer alle de større former for ondskab, vi frygter. I sidste ende vender vores egen ondskab tilbage til os selv, for den fastholder illusionen om vores kropslige fejlidentifikation, og vores krop udsætter os for tortur i form af alderdom, sygdom, død og genfødsel – igen og igen og igen.

Selvfølgelig behøver vi ikke at kvæle vores naturlige trang til at være specielle. Ligesom Hanuman kan vi alle også være helte, men i tjeneste til den højeste helt. Desværre skildrer vores samfund Ravana-tendensen som heroisk og Hanuman-tilbøjeligheden som gammeldags.

En lektion i håb

Ramayana afslører, at Ravana på trods af sin ekstraordinære velstand aldrig var tilfreds, men altid lystig og grådig efter mere. Er det ikke vores moderne civilisations tilstand? Al Ravanas magt og rigdom kunne hverken bringe ham lykke eller redde ham fra den endelige undergang. Ravanas ultimative nederlag minder os om den skæbne, der venter vores samfund, hvis det fortsætter i sin gudløse selviskhed.

Alligevel er Ravanas fald ikke kun en dommedagsadvarsel. Det er også et forvarsel om håb og glæde, for det lærer os, at Herren kan tilintetgøre det onde indeni og udenfor. Den samme Herre Rama, der tilintetgjorde Ravana for årtusinder tilbage, er kommet igen som Hans hellige navn for at tilintetgøre Ravana i vores hjerter. Det hellige navn giver os ægte lykke, ikke ved at efterligne Gud, men ved at elske Gud. Ikke ved at blive en imitatorhelt, men ved at blive en helt i tjeneste.

KAN MAN MÅLE INTELLIGENT DESIGN?

af Casey Luskin

I dette nummers videnskabelige hjørne diskuterer Casey Luskin, hvordan intelligent design er en videnskabelig tilgang til at afgøre diskussionen af, hvorvidt naturen udelukkende er et resultat af naturlige processer, eller om naturen er sådan, at der nødvendigvis må være intelligens bag den. Artiklen er lidt teknisk, men ikke desto mindre god at få forstand af.

En indsigelse, som jeg har hørt i mange år mod intelligent design (ID), er, at ID ikke kan betragtes som videnskab, for ”Man kan ikke måle intelligent design.” Eugenie Scott ville sige, at hun uden et hypotetisk ”teometer” ikke vidste, hvordan hun kunne konstatere, om Gud stod bag. Selv nogle forskere, der er åbne over for designargumenter, har spekuleret over, hvordan vi kan påvise design, hvis vi ikke kan ”måle design, sådan som vi måler mængden af et eller andet stof i et reagensglas.”

Svaret på disse indvendinger er, at vi tester intelligent design på samme måde, som vi tester alle andre historiske videnskabelige teorier. Vi kigger i naturen efter kendte effekter af den pågældende årsag (i dette tilfælde intelligent aktivitet) og viser, at denne årsag (igen, intelligent aktivitet) er den bedste forklaring på de observerede data. Hvis dette lyder lidt teknisk eller uklart, så lad mig forklare, så det giver mere mening. Jeg vil vise, hvordan præcise kvantitative målinger faktisk kan hjælpe os til at påvise design.

Sådan fungerer de historiske videnskaber

Historiske forskere, der studerer områder som geologi, evolutionsbiologi, kosmologi eller intelligent design, kan ikke hælde historien ned i et reagensglas. De kan ikke måle, hvad der skete tidligere, ligesom vi direkte her og nu kan måle mængden af et eller andet stof i en kemisk opløsning. Det betyder dog ikke, at vi ikke kan bruge videnskabelige metoder til at studere fortiden. Det betyder bare, at vi er nødt til at bruge andre metoder inden for de historiske videnskaber (der studerer, hvad der skete tidligere) end i de empiriske videnskaber (der studerer, hvordan ting opfører sig i nutiden). At hævde, at intelligent design ikke er videnskab, fordi vi ikke direkte kan ”måle det i et reagensglas”, er at misforstå, hvordan historisk videnskab fungerer, og at pålægge et urealistisk og urimeligt kriterium, når det kommer til intelligent design.

Stephen Jay Gould bemærkede, at historiske videnskaber ”udleder historien fra dens resultater.” Historiske videnskaber (såsom darwinistisk evolution og intelligent design) er afhængige af princippet om uniformitet, der hævder, at ”nutiden er nøglen til fortiden.” Under denne metode undersøger forskere årsager i den nuværende verden for, som den berømte geolog Charles Lyell udtrykte det, at forklare ”de tidligere ændringer på Jordens overflade” med henvisning ”til årsager, der virker nu.”

Historiske videnskabelige teorier begynder således med at studere årsager i den nuværende naturlige verden og forstå deres kendte effekter. De undersøger derefter de historiske spor, der er bevaret i naturen, for at finde de kendte effekter. Når disse kendte effekter findes i de historiske spor, og disse effekter kun kan forklares med en given årsag, som vi har undersøgt i dag, udleder vi, at den samme årsag var aktiv tidligere.

Et dagligdags eksempel

Forestil dig, at du kører din firhjulstrækker ud i terrænet, og den kommer tilbage dækket af mudder. Du sætter bilen af ved en bilvask

og vender tilbage en time senere for at hente den. Hvordan kan du nu videnskabeligt afgøre, om bilen blev vasket? Svaret er, at du kan forudsige, hvad du vil forvente at finde, hvis bilen er blevet vasket, og så kan du teste disse forudsigelser.

Du kan for eksempel forudsige, at hvis bilen er blevet vasket, vil der ikke være større mudderklumper tilbage på ydersiden. Denne forudsigelse kan testes ved en simpel visuel analyse. Hvis du ser mange mudderklumper tilbage, vil det afkræfte din hypotese om, at bilen er vasket. Du kan også foretage en mere teknisk analyse og forudsige, at hvis bilen er blevet vasket, skal der være små mængder sæberester tilbage på lakken. Du kan skrabe materiale af bilens overflade og udføre en kemisk analyse for at bekræfte eller afkræfte denne hypotese. Hvis du konstaterer, at der ikke er mudder på bilen, og der er sæberester på bilens lak, vil du have positive beviser for, at bilen blev vasket.

Som en historisk videnskabelig teori fungerer intelligent design stort set på samme måde.

Påvisning af design

Teorien om intelligent design anvender videnskabelige metoder, der almindeligvis bruges af andre historiske videnskaber for at konkludere, at visse træk ved universet og levende ting bedst forklares af en intelligent årsag og ikke af en ikke-styret proces som naturlig selektion. Intelligent aktivitet er en årsag, ”der virker nu”, og som kan studeres i verden omkring os. Som en historisk videnskab anvender ID således princippet om uniformitet. Den begynder med nutidige observationer af, hvordan intelligente kræfter fungerer, og omsætter derefter disse observationer til positive forudsigelser af, hvad forskere kan forvente at finde, hvis en naturlig genstand er opstået ved intelligent aktivitet.

For eksempel bemærker matematikeren og filosoffen William Dembski, at ”[det] vigtigste kendetegn ved intelligent aktivitet er ’styret mulighed’ [*directed contingency*] eller det, vi kalder valg.” Når en intelligent kraft handler, vælger den Ifølge Dembski ”blandt en række konkurrerende muligheder” for at skabe en kompleks og specificeret begivenhed. Således kaldes den type information, der pålideligt indikerer intelligent design, ”specificeret kompleksitet” eller ”kompleks og specificeret information”, forkortet til CSI [*complex specified information*].

Kort sagt er noget komplekst, hvis det er usandsynligt, og specificeret, hvis det passer til et givet uafhængigt eksisterende mønster. Ved at bruge CSI til at påvise design kalder Dembski ID ”en teori om information”, hvor ”information bliver en pålidelig indikator for design såvel som et passende objekt til videnskabelig undersøgelse.” ID-teoretikere udleder positivt design ved at studere naturlige objekter for at afgøre, om de bærer den type information, der efter vores erfaring stammer fra en intelligent årsag.

Menneskelig intelligent aktivitet giver et stort empirisk datamateriale til at studere, hvad der frembringes, når intelligente kræfter designer ting. Sprog, koder og maskiner er alle strukturer, der indeholder høj CSI. Efter vores erfaring stammer disse ting altid fra intelligens. Ved at studere menneskers handlinger kan vi forstå, hvad vi kan forvente at finde, når en intelligent kraft har været på spil, så vi kan konstruere positive, testbare forudsigelser om, hvad vi skal finde, hvis intelligent design er til stede i naturen. Høj CSI indikerer således pålideligt den forudgående handling af intelligens.

Udelukkelse af materielle årsager

At finde de kendte effekter af intelligent aktivitet (dvs. høj CSI) opfylder en testbar forudsigelse af intelligent design og viser, at ID virkelig kan bevises videnskabeligt. Men for at understøtte vores konklusion af, at intelligent design er den bedste forklaring på visse funktioner, må vi også udelukke andre mulige årsager og vise, at kun intelligent design kan forklare dataene. ID-teoretikere har udviklet

metoder til at gøre dette.

Således foreslog William Dembski at udelukke materielle årsager ved at vise, at sandsynligheden for, at en begivenhed finder sted mekanisk, er under det, han kaldte den "universelle sandsynlighedsgrænse." I det væsentlige er den universelle sandsynlighedsgrænse et skøn over det maksimale antal begivenheder, der er mulige i universets historie i betragtning af alle kendte sandsynlighedsressourcer. Det giver materielle mekanismer den i virkeligheden alt for generøse antagelse af, at hver elementarpartikel har interageret i hver enhed af Planck-tid gennem hele universets historie. Dembski forklarer dette koncept med Jonathan Witt i deres bog *Intelligent Design Uncensored*:

> "Forskere har sluttet, at inden for det kendte fysiske univers er der omkring 10^{80} elementarpartikler ... Forskere har også konkluderet, at en ændring fra en materietilstand til en anden ikke kan ske hurtigere, end hvad fysikere kalder Planck-tiden … Planck-tiden er 1 sekund divideret med 10^{45} (1 efterfulgt af 45 nuller) ... Endelig vurderer forskere, at universet er omkring 14 milliarder år gammelt (= $4{,}41504 \times 10^{17}$ sekunder), hvilket betyder, at universet i sig selv er mange millioner gange yngre end 10^{25} sekunder. Hvis vi nu antager, at enhver fysisk begivenhed i universet kræver ændring af mindst én elementarpartikel (de fleste begivenheder kræver naturligvis langt flere), antyder disse grænser for universet, at det samlede antal begivenheder op gennem den kosmiske historie ikke kan have overstige $10^{80} \times 10^{45} \times 10^{25} = 10^{150}$ hændelser.
>
> Dette betyder, at enhver specificeret begivenhed, hvis sandsynlighed er mindre end 1 ud af 10^{150}, forbliver usandsynlig, selv om samtlige hændelser i universet er blevet brugt til at kaste de metaforiske terninger. Universet er ikke stort nok, hurtigt nok eller gammelt nok til at have kastet terningerne nok gange til, at der er en realistisk sandsynlighed for tilfældigt at generere begivenheder, der er så usandsynlige."(1)

Naturligvis repræsenterer 10^{150} "sandsynlighedsgrænsen" for hele universet, men når vi betragter antallet af elementarpartikler og den tid, der er tilgængelig for forskellige zoner i universet, opnår vi følgende sandsynlighedsgrænser samt informationsindholdet, som de repræsenterer (målt i bits):

Universets sandsynlighedsgrænse:
10^{-150} (= 498 bits)
Mælkevejens sandsynlighedsgrænse:
10^{-96} (= 319 bits)
Solsystemets sandsynlighedsgrænse:
10^{-85} (= 282 bits)
Jordens sandsynlighedsgrænse:
10^{-70} (= 232 bits)

Brug af målinger til at påvise design

Disse sandsynlighedsgrænser er vigtige, for de sætter os i stand til at måle sandsynligheden for, om forskellige naturligt forekommende træk kan opstå alene gennem mekanistiske årsager eller ej, hvorefter vi kan konvertere sandsynligheden til en mængde af kompleks og specificeret information, der måles i bits. Vi kan derefter sammenligne dette resultat med forskellige sandsynlighedsgrænser (som ovenfor). Ved at anvende den rette sandsynlighedsgrænse kan vi afgøre, om der er tilstrækkelige sandsynlighedsressourcer til, at strukturen kan opstå naturligt. Eller for at sige det på en anden måde kan vi afgøre, om strukturen sandsynligvis stammer fra naturalistiske processer eller ej.

Hvis sandsynligheden for, at strukturen opstår mekanisk, er under dens relevante sandsynlighedsgrænse (eller for at sige det på en anden måde overstiger dens CSI-indhold de beregnede grænser for den

informationsgenererende kraft ved naturlige processer), falsificeres en materialistisk oprindelse af denne struktur. Hvis antallet af bits overstiger den relevante sandsynlighedsgrænse, har vi et meget godt argument for intelligent design.

En hurtig illustration: Douglas Axes forskning i proteiner viste, at sandsynligheden for, at en tilfældig sekvens af aminosyrer giver et funktionelt beta-lactamase-enzym, er mindre end 1 ud af 10^{74}. Det svarer til 245 bits CSI. Da denne funktion skulle være opstået på Jorden, er Jordens sandsynlighedsgrænse den relevante tærskel for at forstå, hvad naturlige årsager kan gøre. Og Jordens sandsynlighedsgrænse er 10^{-70} (eller 232 bits). Således overstiger mængden af CSI i beta-lactamase-enzymet Jordens sandsynlighedsgrænse. Den bedste forklaring er derfor intelligent design.

Bemærk, at denne metode ikke gør intelligent design til et negativt argument mod darwinistisk evolution eller andre naturlige mekanismer. For at slutte design kræver vi et positivt argument, der er baseret på vores observationer i dag af, at sekvensspecifik kode eller skrift med høj CSI (f.eks. computerprogrammer eller skriftsprog) altid kommer fra en intelligens. Således er vores konklusion af design i bund og grund baseret på vores erfaring og observationer af, at intelligente væsener efterlader høj CSI, der netop er det, vi finder i levende organismers DNA.

Så det er sandt, at vi ikke direkte "måler" intelligent design i et reagensglas. Men vi kan bruge målinger og beregninger til at påvise design. Hvis vi beregner og måler, at en struktur indeholder mere CSI, end der kan opstå af de relevante sandsynlige ressourcer, der er tilgængelige for en naturalistisk oprindelse af strukturen, og vi ved af erfaring, at intelligente kræfter frembringer præcis sådanne CSI-rige funktioner, kan vi påvise design.(2)

1) William Dembski og Jonathan Witt, *Intelligent Design Uncensored: An Easy-to-Understand Guide to the Controversy*, s. 68-69 (Intervarsity Press, 2010)

2) For originalartikel, se https://evolutionnews.org/2021/07/answering-an-objection-you-cant-measure-intelligent-design/.

(Fortsat fra side 23)

"Krishna, der er kendt som Govinda, er den Højeste Guddom. Han har en evig, lyksalig åndelig krop. Han er oprindelsen til alle. Han har ingen anden oprindelse, og Han er den oprindelige årsag til alle årsager." (*Bs*. 5.1)

Der står videre i *Srimad-Bhagavatam*:

ete camsa-kalah pumsah
krsnas tu bhagavan svayam

"Alle de ovennævnte inkarnationer er enten fuldstændige dele eller dele af fuldstændige dele af Herren, men Herren Sri Krishna er den oprindelige Guddommens Personlighed." (*SB*. 1.3.28)

Nogle folk tror, at fordi Herren først viste Sig som Visnu i Kamsas fængsel og derefter antog formen som barnet Krishna, er Visnu Hans oprindelige form. Det er ikke rigtigt, som det bekræftes af de officielle vediske tekster. Krishna talte til Sin mor kort efter Sin fødsel og afslørede for hende, hvorfor Han havde manifesteret Visnus form:

etad vam darsitam rupam
prag-janma-smaranaya me
nanyatha mad-bhavam jnanam
martya-lingena jayate

"Jeg er kommet i denne Visnu-form blot for at overbevise dig om, at jeg er den samme Guddommens Højeste Personlighed, der igen har taget fødsel. Jeg kunne være kommet som et almindeligt barn, men i så fald ville I ikke have troet, at Guddommens Højeste Personlighed var blevet født fra din mave." (*SB*. 10.3.44)

HILSEN FRA EN QUINOA-MARK

af Lalitanatha Dasa

Frederik Rasmussen er landmand på Lolland vest for Maribo, hvor han ejer og driver 350 hektar med hovedsagelig planteavl. Af disse er 9 hektar udlagt med quinoa, hvorfra billedet er taget.

Quinoa (Chenopodium quinoa) stammer fra Andesbjergene, hvor den er en meget vigtig afgrøde i højlandet, specielt i Peru og Bolivia. Navnet udtales kinwa (med tryk på første stavelse) eller, fjernere fra originalsproget, kinoa (med tryk på anden stavelse). Ordet quinoa kommer af plantens navn på sproget quechua.

Quinoa har været dyrket gennem de sidste 6.000 år i Andesbjergene i op til omkring 4.000 meters højde. Det er først og fremmest de næringsrige frø, der anvendes, men også plantens blade kan bruges som grøntsag eller salat. Quinoa er ingen kornsort, men tilhører amaranth-familien ligesom eksempelvis havemælde, som den ligner en smule. Planten dyrkes som etårig afgrøde. Den kan i kortere tid tåle frost ned til -8 °C og også gro i ret saltholdig jord og på næsten goldt sand.

Quinoaplantens frø indeholder stort set alle essentielle aminosyrer og et proteinindhold mellem 7,5 og 22%. Derudover har quinoafrø et fedtindhold på omkring 5%, baseret på overvejende de sundeste fedtsyrer. Blandt fedtsyrerne findes omega-3-fedtsyren alfalinolensyre, der er meget vigtig for menneskets ernæring.

Før spaniernes erobring af Andesregionen var quinoa langt mere udbredt end i dag og blev som fødevare kun overgået af kartoflen. Inkaerne betragtede quinoa som en hellig afgrøde, der indgik i rituelle sammenhænge. Spanierne undertrykte dyrkningen af quinoa, hvilket nok først og fremmest havde sammenhæng med quinoaens status i inkaernes ikke-kristne ritualer og ceremonier. Inden for de senere år har quinoa dog fået en renæssance over hele verden og kaldes nu et 'superfood' på grund af det superbe næringsindhold.

En torsdag i juli tog tre af os på et besøg fra vores Hare Krishna-gård i Nørre Vedby på Nordfalster over til Lolland for at hilse på Frederik Rasmussen og hans quinoamark. Som Hare Krishna-hengivne interesserer det os, for quinoa er ikke et rigtigt korn og kan derfor spises på ekadasi, den kornfrie dag, der falder to gange om måneden. Derudover finder vi det relevant med en eventuel erstatning for ris, der ikke kan vokse på disse breddegrader og derfor måske ikke altid vil kunne købes her.

Dyrkningen af quinoa er stadig på eksperimentalstadiet i Danmark, men den har gode muligheder og vokser fint under danske forhold. Den er mere arbejdskrævende, især i forbindelse med tørring og opbevaring, end almindeligt korn, og hektarudbyttet er også mindre end ved korndyrkning. Udbyttet er omkring 1-1½ tons pr. hektar, mens man ved gængs korndyrkning kan høste 10-15 tons pr. hektar. Derfor vil prisen også være noget højere end for almindeligt korn som f.eks. hvede.

Vores konklusion var, at vi nok ikke selv kommer til at dyrke quinoa lige med det samme, men vi vil helt sikkert fremover afprøve den danske kvalitet og gå over til den, hvis kvaliteten ellers er lige så god som den importerede.

EN NY VEN I PHILADELPHIA, 2

af Visakha-devi Da - Oversat af Christopher Thuesen

I sidste nummer fortalte Visakha-devi, hvordan hun havde mødt en kendt madskribent, der bagefter havde skrevet en stor artikel om hende i The Philadelphia Inquirer. Her følger anden del med de opskrifter, der ikke var plads til i sidste nummer.

Tomatchutney

(*tamatar chatni*)
Tilberedelsestid: 1 time
Portioner: 4-6

1½ spsk. ghee eller vegetabilsk olie
½ tsk. tørret rød chili, skåret i små stykker og frøene fjernet
½ spsk. frisk ingefær, skrællet og hakket
1 tsk. sorte sennepsfrø
½ kg faste, friske tomater, skåret i tern
½ tsk. salt
3 spsk. brun farin eller tilsvarende sødemiddel
0,8 dl vand

1. Opvarm ghee'en i en gryde over middelvarme. Tilsæt chilistykker, ingefær og sennepsfrø og steg, indtil frøene knitrer, sprutter og popper.
2. Tilsæt tomaterne med det vons og steg dem i 4 til 5 minutter. Tilsæt salt, sukker og vand, sæt ned på lav varme og lad retten simre i 40-60 minutter, eller indtil chutneyen tyknes. Omrøres jævnligt. Fjern gryden fra komfuret og lad chutneyen køle til stuetemperatur. Ofres til Krishna.

Ærtesuppe

(*dal*)
Tilberedelsestid: 1 time og 15 minutter
Portioner: 4-6

12,5 dl vand
0,6 dl gule flækærter
1 tsk. frisk ingefær, skrællet og hakket
½ tsk. stærk grøn chili skåret i tern og frøene fjernet
2½ spsk. frisk citronsaft
1 sennesblad eller laurbærblad
½ tsk. stødt gurkemeje
¼ tsk. salt
2½ spsk. ghee eller vegetabilsk olie
1 tsk. spidskommenfrø
1 tsk. sorte sennepsfrø
2 tsk. sukker eller mild honning

1. Vask flækærterne og put dem i en stor gryde med vand, ingefær, chili, citronsaft, sennesblad eller laurbærblad, gurkemeje, salt og ½ spsk. ghee. Bring det i kog ved høj varme. Sænk til mid-

delvarme, sæt låg på og kog det nænsomt i en times tid. Omrøres jævnligt, og vand tilføjes, hvis nødvendigt.

2. Når ærterne er blevet bløde, tages gryden fra komfuret. Fjern sennes- eller laurbærbladet og pisk med et piskeris, indtil ærterne får en cremet tekstur.
3. Varm den resterende ghee på en lille pande over middelvarme. Tilsæt spidskommen og sennepsfrø. Steg, indtil spidskommenfrøene begynder at mørkne. Tilsæt sukker eller honning. Steg, indtil blandingen bliver rødlig. Fjern fra komfuret og hæld ærterne i. Omrør, tildæk miksturen og lad den stå i et minut. Ofres til Krishna varm.

Ris pilaf

(*pulao*)
Tilberedelsestid: 30 minutter
Portioner: 4–6

4 grønne kardemommekapsler
3 spsk. ghee eller vegetabilsk olie
6 hele nelliker
4 cm kanelstang
0,8 dl rå mandler, skåret
2,5 dl basmatiris eller anden højkvalitets langkornet ris
5 dl vand
½ teske salt

1. Åben kardemommekapslerne ved nænsomt at dunke dem med et knivskaft for at knuse dem let. Tag frøene ud af hinden. Opvarm ghee'en i en stor gryde over middelvarme i 1 minuts tid. Tilsæt nelliker, kanel, kardemommefrø og mandler. Steges, indtil mandlerne bliver gyldenbrune.
2. Tilsæt risene og steg dem i omtrent 4 minutter. Hæld vand og salt i. Rør rundt, øg varmen til høj og få vandet til at koge. Sænk dernæst straks til laveste blus, sæt låg på gryden og lad risene simre uden at røre i dem i 15 til 25 minutter, eller indtil vandet er absorberet, og risene er møre og flagede. Ofres varme til Krishna.

Dybstegte pufbrød

(*purier*)
Tilberedelsestid: 40 minutter
Portioner: 14

2,5 dl fuldkornshvedemel
2,5 dl hvidt mel
½ tsk. salt
2½ spsk. smeltet smør
1,25-2 dl varmt vand
7,5 dl ghee eller vegetabilsk olie, beregnet til dybstegning

1. Bland de to slags mel i en skål. Tilsæt salt og gnub smørret ind med fingerspidserne. Tilsæt langsomt vandet, imens det ældes for at lave en mediumfast dej. Ælt dejen, indtil den bliver jævn. Tildæk og lad den stå et varmt sted i 30 minutter.
2. Opvarm ghee'en ved middelvarme i en wok eller gryde. Smør nogle dråber ghee på en kagerulle og en flad overflade imens. Del dejen i 14 dele og rul hver af dem til en rund, jævn disk på omtrent 9 cm i diameter.
3. Når ghee'en er blevet varm (omtrent 180 grader), sænkes temperaturen til middelvarme. Put forsigtigt en *puri* ned i den varme ghee. Dejen vil synke først, dernæst stige op til overfladen og sprutte. Hvis dejen ikke stiger til tops, er ghee'en ikke varm nok. Pres forsigtigt med bagsiden af en hulske *purien* ned i ghee'en, indtil den oppustes som en ballon, hvilket tager ca. 30 sekunder. Steg den anden side i et par sekunder, indtil den bliver lige så sprød og gylden som den første side. *Purien* er nu færdig og placeres i et dørslag for at dryppe af. Resten af *purierne* tilberedes på samme vis. Ofres varme til Krishna.

BREVKASSE

Hvor kommer de primitive kemikalier fra?

Sankarsana Prabhu svarer på spørgsmål

Har du spørgsmål om Krishna-bevidsthed, er du velkommen til at sende dem til redaktionen: Nyt fra Hare Krishna, Holsteinborgvej 20, 1.th., 2720 Vanløse. E-mail: lalitanatha@krishna.dk. Her svarer Sankarsana Prabhu på et par spørgsmål.

SPØRGSMÅL: *Hvis vi søger efter Gud, virker det logisk at sige, at Gud må være oprindelsen. Hvis vi imidlertid ikke specifikt søger efter Gud, kunne vi også sige, at alting kom fra nogle primitive kemikalier, og det ville også være logisk. Den slags logik antyder ingen tilstedeværelse eller mangel på tilstedeværelse af Gud.*

Du har antydet et muligt svar på mit spørgsmål, nemlig Guds udveksling med mig. Det ville nærme sig et håndgribeligt bevis. Men indtil nu mener jeg ikke at have modtaget nogen form for kommunikation fra Gud. Kan du forklare, hvilken form denne udveksling ville antage?

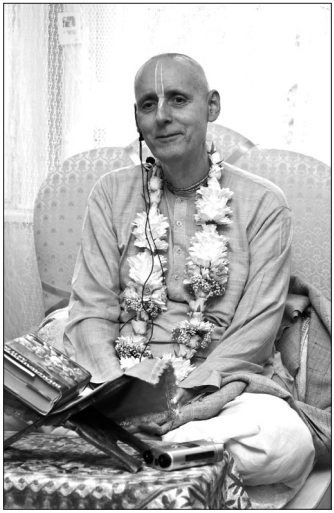

SVAR: Men hvor kom de primitive kemikalier fra? Det har du ikke forklaret.

Det eneste, vi siger, er, at der er en oprindelig kilde, som alting kommer fra. Navnet, som vi bruger til at referere til denne oprindelige kilde, er ikke lige så vigtigt som at forstå, at der er en oprindelig kilde, og hvad vores forhold til denne oprindelige kilde er.

Hvordan Gud udveksler med en person, afhænger af den persons grad af overgivelse. Det forklares som følger af Herren Sri Krishna i *Bhagavad-gita* (4.11):

ye yatha mam prapadyante
tams tathaiva bhajamy aham
mama vartmanuvartante,
manusyah partha sarvasah

”Som de alle overgiver sig til Mig, belønner jeg dem derefter. Alle følger Min vej i alle henseender, O Prithas søn.” (*Bg*. 4.11)

SPØRGSMÅL: *Hvorfor er Herren Krishnas navn større og mere kraftfuldt end Herren Visnus navne, selv om Herren Visnu er kilden til Herren Krishna?*

SVAR: Det er en almindelig udbredt misforståelse i Indien, at Visnu er oprindelsen til Krishna. Det antyder, hvor meget ude af kontakt nutidens hinduer er med deres egne skrifter.

Den virkelige kendsgerning er, at Krishna er den oprindelige Guddommens Højeste Personlighed. Alle andre inkarnationer udspringer fra Ham. Det erklæres meget tydeligt af Herren Krishna i *Bhagavad-gita*:

aham sarvasya prabhavo
mattah sarvam pravartate

“Jeg er kilden til alle åndelige og materielle verdener. Alting udspringer fra Mig.” (*Bg*. 10.8)

Herren Brahma udtaler i *Brahma-samhita*:

isvarah paramah krsnah,
sac-cid-ananda-vigrahah
anadir adir govindah,
sarva-karana-karanam

(Fortsættes side 18)

Templet i København

Skjulhøj Allé 44, 2720 Vanløse - Tlf.: 48 28 64 46
www.krishna.dk - iskcon.denmark@pamho.net

Hver søndag fest fra klokken 15. I skrivende stund ingen tilmelding påkrævet.

Søndag den 22. august: Herren Balaramas fremkomstdag. Fest fra kl. 15.

Mandag 30. august: Sri Krishna Janmastami. Festprogram fra kl. 16 frem til midnat. Følg med på templets hjemmeside for eventuelle corona-restriktioner.

Tirsdag den 31. august: Srila Prabhupadas vyasa-puja fra klokken 15.

Radio Krishna Kbh.

yadu@krishna.dk - Tlf.: 38101232 - www.krishna-online.dk
Frekvenser: FM 87,6 MHz og 90,6 MHz på Hybridnet

Sendetider

Mandag	09.00-14.00 og 16.00-17.30
Tirsdag	09.00-14.00 og 16.00-17.30
Onsdag	09.00-14.00 og 16.00-17.30 og 22.00-02.00
Torsdag	09.00-14.00 og 16.00-17.30
Fredag	09.00-11.00 og 16.00-17.30 og 22.00-00.00
Lørdag	08.00-10.00 og 16.00-17.00

Radio Krishna Aarhus

www.radiokrishna.dk - mail@radiokrishna.dk
Frekvenser: FM 98.7 & 89.5 MHz

Sendetider

Mandag	06.00 - 08.00 & 21.00 - 23.00
Tirsdag	06.00 - 08.00 & 21.00 - 23.00
Onsdag	07.00 - 08.00
Torsdag	07.00 - 08.00 & 21.00 - 23.00
Fredag	07.00 - 08.00 & 21.00 - 23.00

Govinda - Take away

Åboulevard 7, st th, 1635 Kbh V. - Tlf.: 32140362 www.
www.govinda.dk - info@govinda.dk

Åbningstider:
Alle ugens dage fra 11.00 - 21.30

Facebook

https://www.facebook.com/HareKrishnaDanmark/
Hare Krishna bevægelsens i Danmarks officielle facebook side

www.facebook.com/groups/krishnahuset
Krishnahuset i Aarhus' officielle facebook gruppe

Aarhus

For fremtidige arrangementer kontakt
Danesh Das Tlf.: 28880377
Ananta Sri Das Tlf.: 22222763

Alle aktiviteter i Aarhus koordineres her:
www.facebook.com/groups/krishnahuset

Websider

www.harekrishna.dk
Nyt fra Hare Krishnas hjemmeside
www.krishna.dk
Hare Krishnas hjemmeside for jer, der er nye til eller nysgerrige om Hare Krishna

www.radiokrishna.dk
Hjemmeside for Radio Krishna i Århus

www.soundcloud.com/krishnadk/sets
Flere hundrede af Radio Krishnas udsendelser til streaming eller download

www.intelligentdesign.dk
Videnskabsside om det seneste inden for debatten omkring evolution, Darwin og intelligent design

ISKCON Norge harekrishna.no

OSLO: Ensjøveien 9, 0655 Oslo
Søndagsfest hver søndag fra 13-16. (Max 50 gæster)
Harinam every Saturday at 13.00 from the Tiger (see Iskcon Oslo on Facebook for updates)
Zoom lecture every Thursday (see link at Iskcon Oslo on Facebook).

BERGEN: Govinda, Lille Øvregaten 14, 5018 Bergen **Hver søndag kl. 15-18:** Lovefeast. Kirtan, foredrag og prasada. **Fredags-kirtan:** Hver siste fredag i måneden kl. 18-19 (fredag 27. august) **Søndag 22. august:** Sri Balarams åpenbarelsesdag. Fest kl. 15-19. **Mandag 30. august:** Sri Krishna Janmastami, Herren Krishnas åpenbarelsesdag. Fest kl. 17-01: Kirtan, abhiseka, foredrag, artika, film, dans, teater og prasada. **Tirsdag 31. august**: Srila Prabhupadas åpenbarelsesdag. Harinam i Bergen kl. 12-14. Fest i tempelet kl. 17-20. Kirtan, Pushpa-abhisheka (blomsterofring), opplesning av ofringer og Srila Prabhupadas lilamrita, foredrag og prasada.

Krishnas Cuisine

Sørkedalsveien 10, Colloseum Senter, 0369 Oslo
tlf: 0047 22692269 - www krishnas-cuisine.no

Åpningstider: Mandag-fredag: 11.00-20.00, Lørdag:11.00-19.00 - Søndag lukket.

Et af Food for All's uddelingshold.

Parasurama Dasa, leder af Food for All.

FOOD FOR ALL MODTAGER PRIS FRA DRONNINGEN

Food For All, Hare Krishnas berømte *prasadam*-uddeling i England, har netop modtaget en fornem pris fra Dronning Elisabeth for sit arbejde under coronaepidemien, hvor de hengivne har uddelt gratis *prasadam* i et hidtil uset omfang. *Queen's Award for Voluntary Service* er den højeste anerkendelse, en velgørende institution kan modtage i England.

I de næste fem år vil dronningens logo kunne ses på organisationens hjemmesider, brevhoveder, biler og centre. Den vil modtage prisen fra dronningens stedfortræder i juli måned, og hvis sikkerhedshensynene tillader det, deltager de hengivne i et haveselskab med Hendes Højhed selv næste marts.

"I begyndelsen af nedlukningen undrede jeg mig over, hvad er det næste, der vil ske. Alt lukkede ned, folk kæmpede for at få deres grundlæggende nødvendigheder, og mine faste frivillige arbejdede nu hjemmefra og kunne ikke skære grønsager," fortæller Parasurama Dasa, leder af Food For All. "Men spontant trådte en hær af velmenende frivillige frem for at tilbyde deres tid og talenter, og projektet voksede på en gang. På Valentines dag den 14. februar 2021 havde vi nået en million tallerkener *prasada*."

Rock n' Roll-samfundet har spillet en stor rolle i projektet. 80% af midlerne er kommet fra venlige rockbands som The Libertines, One Direction, The Vibrators, Sex Pistols og Madness. Organisationens præsident, Chrissie Hynde fra The Pretenders, var som altid meget gavmild. Jen fra The Bellestars stod for tre madcentre. Hare Krishna-hengivne arrangerede også for lokale maduddelingscentre mange steder.

"Det smukke ved denne pris er, at det er en pris til hele holdet," bemærker Parasurama Dasa. "Mange ældre såvel som mange børn gør vigtige tjenester, og de er alle blevet anerkendt for deres hengivne tjeneste."

Læs mere om Food For All: https://foodforalluk.com/